

- In 1252 wordt hij aartsbisschop van Tyr (Libanon), een van de belangrijkste vestingsteden van het Koninkrijk Jeruzalem. Pauselijke legaat in 1263, hij inzamelt fondsen bij de Europese koningen om het Heilige Land te steunen.

- Hij sterft in Dinant (België) in 1266. Zijn lichaam wordt teruggehaald in Saumur en begraven onder het koor van de kerk. Zijn graf wordt een bedevaart. In 1613 wordt zijn lichaam teruggevonden, in zijn ambachtelijke kledij, samen met zijn staf en kelk.

- Zijn stoffelijke resten verdwijnen tijdens de revolutie en zijn staf wordt verkocht als nationale erfgoed. Rond 1830 wordt het teruggevonden en gehangen in de kerk, maar wordt in 1988 gestolen! De staf die u hier ziet is een kopie.

KRUISARM VAN HET DWARSSCHIP 8 9 12

- Het kruisarm van het dwarsschip, mogelijk met een klokkentoren erbovenop, werd veranderd in de 13de eeuw.

- De dwarsbeuken werden herbouwd in de 15de eeuw en dan opnieuw aangepast in de 19de eeuw.

■ Zuidelijke dwarsbeuk 8 12

- De absis is romaans.

- Ze heeft de hiëratische houding van de Maagden uit de hoge Middeleeuwen: het Kind zegent met twee vingers.

- De zuidelijke baai stamt uit de 15de eeuw. Te zien is een gebrandschilderd raam, gewijd aan Notre-Dame du Miaoust (Atelier Delon – Parijs – 1903); het beeldt de Hemelvaart van Maria af.

■ Noordelijke dwarsbeuk 9 12

- In de noordelijke apsis is een polychrome houten Maagd te zien, uit de 12de eeuw. Die werd in de 19de eeuw gerestaureerd.

- Vele bedevaarders komen naar Nantilly tot in de 15de eeuw. In 1675, komt de markiezin van Sévigné de « *Goede dame van Nantilly* » bidden.

- Tot in 1792, is het beeld geplaatst bovenop de hekken die een oksaal (jube) vormen (muur of hek die het schip van het priesterkoor scheidt. De term **jube**, die uit het latijn komt, is ontleend aan is ontleend aan "*Jube, domine, benedicere*" (Heer, wil mij zegenen).

- De glas-in-lood ramen zijn aan Sint Josef gewijd (1869)

CHOR 10 12

- Voltooid rond 1150, het koor is smaller dan het schip om een statiger indruk van de kerk te creëren.

- Het koor wordt verlicht door 7 grote ramen en eindigt op een absis in « cul de four ». De glas-in-lood ramen (Atelier Lobin – Tours – 1862) beelden een *Maagd met Kind*, omringd door *Maria die de Heilige Geest ontvangt de Kroning van Maria*, af.

- Kapitelen gerestaureerd in de 19de eeuw.

- Koorbanken uit de 17de eeuw, waarvan de « *genaden* » versierd zijn met maskers en dieren.

ORGEL (historische monument) 11

- Tegenwoordig het oudste orgel van Saumur, het is een geschenk van de Broederschap van Miaoust uit 1685-90 (bode Le Hellocq). Zijn kast is van massieve eikenhout.

- Verwoest tijdens de Terreur, het werd herbouwd en veranderd in een barokke orgel door Louis Bonn in 1847. Geregistreerd als historisch monument, een stichting werd in 2003 opgericht voor zijn behoud. In 2017 stond ze een volledige restauratie toe. Het werd volledig hersteld in 2017 en een zwelpedaal en registers werden toegevoegd.

ONDERGRONDSE KAPEL (Crypt)

Deze kleine ronde kapel (diameter van 4m), dateert waarschijnlijk uit de 12de eeuw. Ze is overdekt door een koepel. Buiten het schip gesitueerd, het diende als knekelhuis voor de kerkhoven die rondom de kerk waren. Ze zijn nu allemaal verdwenen.

KLOKKENTOREN

Bijgevoegd aan de kerk aan het einde van de 15de eeuw (of in 1608), gerestaureerd in 1890 en 1998. Er hangt een klok (bourdon) van 5.000 ponden, gedoopt in 1646. Een andere klok, kleiner, is uit 1773. Beide gevestigd aan een stalen balk tijdens de onderhoudswerkzaamheden van 2000, ze luiden niet meer. Het risico dat de klokkentoren dan beschadigd raakt is te groot.

Kerk NOTRE-DAME van NANTILLY

De nummers sturen verwijzen naar het plan

GESCHIEDENIS

- Een primitieve kerkje, "Sainte Marie de Lantillé", toegewijd aan een "*Maagd der wonderen*", bestond al in de 9de eeuw. Een pauselijke bul uit 1004 citeert dat plekje: "*Fiscus Lentiniacus*", domein van Lentigné.

- De bouw van de huidige kerk begint in de vroege 12de eeuw. De monniken, die zich in Saint-Florent gingen vestigen, bouwen hier een priorij, buiten de muren van het kasteel en de stad. In dezelfde periode wordt de abdij van Fontevraud door Robert d'Arbrissel opgericht.

- Tot aan de revolutie is het een priorale, parochiale en diocesane kerk. Het is ook de "moederkerk" van alle kerken van Saumur. Deze situatie veroorzaakt veel machtsconflicten tussen de abt van Saint-Florent en de bisschop van Angers.

- 1402: oprichting van de Broederschap Notre-Dame de Miaoust. Die wordt later de Broederschap van Maria's Hemelvaart (*Confrérie de l'Assomption*). In 1755 telt ze 815 members. Ze zal tot ongeveer 1925 voortleven.

- In de 17 eeuw zijn er in de kerk 18 kapelannen en evenveel "kapellen".

- 1636: Oprichting van de Broederschap van de Rozenkrans.

- 1793: de kerk wordt gesloten en gebruikt als tijdelijke gevangenis en zelfs als varkensstal.

- 1795-1802: ze wordt toegewijd aan de cultus van de Rede, maar ook aan de katholieke cultus.

- 1802: De parochie van Nantilly is officieel herorganiseerd maar verliest aan Saint-Pierre haar rol van moederkerk.

- 1840: de kerk wordt historische monument, dankzij Prosper Mérimée (schrijver en inspecteur van de Monumentenwacht).

- 1851 en 1892-1900: perioden van herstel-werkzaamheden.

- De glas-in-lood ramen van de 19de eeuw bewijzen van de grootte van de Maria's cultus, sind de contrareform zeer levend in Saumur.

- 1998-2000: Herstel van de westerlijke gevel en de klokkentoren.

GEVEL

Herinnert aan de aquitaine gevelmuren met de toevoeging van 4 verticale steunpilaren in Anjou stijl. Hij is sterk verbouwd tussen de 15de en 17de eeuw, vooral met de toevoeging van een gotische raam en het kloktorentje.

ROMAANSE SCHIP 1

- Gebouwd tussen 1100 en 1120, de schip (17 meter hoog en 13 meter breed, wat buitengewoon is voor een romaanse kerk) bevat 6 gewelfde rijen in gebroken wieg.

- Bij het noorden, vlakbij de ingang, let op de schuin afgewerkte ramen (« engrenures » in het Frans) in de bogen van de vensters.

- De 10 kapitelen van de kerk stammen uit de zelfde periode en zijn originele Anjou Romaan, met hun loofwerkbladeren en hun fabelachtige monsters. De 2 versierde kapitelen (1) tegenover de noordelijke ingang, symboliseren de beide machten van de Middeleeuwen : de geestelijkheid en de adel. Men kan opmerken in het bijzonder :

- Een priester die de mis voordraagt met verheven armen en twee mannen die kruiken dragen ;
- Een bekroonde ridder (waarschijnlijk St. Joris) vergezeld door een valkenier en een draak doorborend ;
- Een abt en een advocaat een stok in de vorm van een T (Tau) dragend.

- Ook opmerkelijk : de twee mannelijke beelden (Atlantes) om de hoek van de triomfboog.

■ Bas-reliëf van Johannes de Doper 2

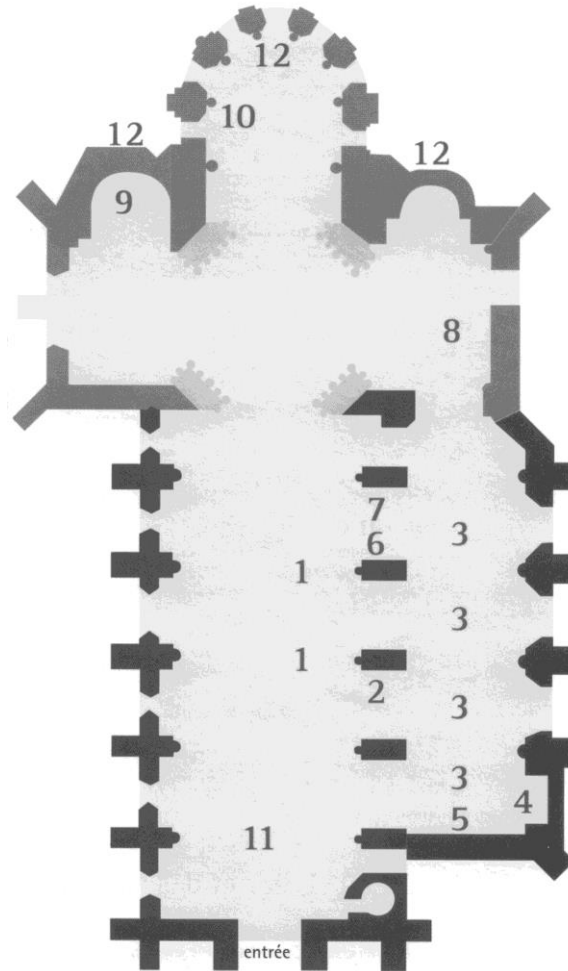
Albaste bas-reliëf uit de 16de en 19de van Johannes de Doper predikend in de woestijn. Zijn oorsprong is onbekend. Deels eerste Renaissance maar met latere elementen, waarschijnlijk 19de eeuws. De restauratie heeft ook de gezichten van God de vader, Maria en Jezus veranderd

ZUIDELIJKE ZIJSCHIP 3 5

Koning Lodewijk XI geeft in 1480 de opdracht dit schip te bouwen, in flamboyante gotische stijl, met de gedachte een college van kanunniken te installeren. Dit leidt tot ruzie met de abt van Saint-

Florent. Het schip wordt gesloten door een gebrandschilderd raam met de Maagd van de Rozenkrans, geschenk van de Broederschap van de Rozenkrans. 5

Blazoenen van de sluitstenen 3 : Van west naar oost : JHS (Jezus) – Koninklijke blazoenen – Frankrijk en Savoy – Kroonprins Karel met zijn moeder Charlotte van Savoy – Orde van Sint Michiel.

■ Oratorium 4

In flamboyante gotische stijl, het oratorium werd gelijktijdig gebouwd als het zuidelijke schip, voor Lodewijk XI. De opening naar de kerk is gevormd door twee baaien, verbonden door een boog. Het is

enkel een plek van eerbiedig stilte waar nooit een altaar is geweest. Tegenwoordig is de doopfont hier geplaatst.

■ Glas-in-lood van de Rozenkrans 5

- Het is een geschenk van de Broederschap van de Rozenkrans (1899). Het is een afbeelding van de slag bij Lépante in 1571, tegen de Turken. In het midden, een Maria met Kind, met een rozenkrans, omringd door paus Pius V (1566-1572), de Heilige Dominique en Don Juan van Oostenrijk, en, knielend voor haar voeten, paus Leo XIII (1878-1903). Beneden kan men de geboorte van Christus, de kruisiging en de kroning van Maria zien.

■ Grafplaat van vrouwe Thiéphaïne 6

- Het gedicht werd geschreven door René, koning van Anjou, Napels en Sicilië (1409 – 1480) ten nagedachtenis aan Thiéphaïne die hem gezoogd had, samen met zijn zus Marie d'Anjou (de latere echtgenote van Karel VII, koning van Frankrijk).

- De plaat was onderdeel van een monument, gebouwd in de kerk in 1460. De grafsteen was een afbeelding van Thiéphaïne Maugin, liggend met beide koninklijke kinderen in haar armen. Die werd verwoest tijdens de revolutie.

- Hierbij een vertaling van het gedicht :

"Hier ligt de min Thiéphaïne, De maugine die met veel zorg zoogde Marie d'Anjou koningin van Frankrijk En later haar broer René Hertog van Anjou en sindsdien genoemd Zoals nog is, Koning van Sicilië, Die heeft gewild, uit grote liefde voor de voeding, In deze stad de begrafenis van bovengenoemde min, die vredig aan God haar geest heeft gegeven jaar Mil CCCC (vijftig en acht, 1458) in maart, op de 8ste dag, ik smeek u allen uit liefde zodat zij een beetje van de uwe krijgt, geef haar een paternoster "

■ De staf van Gil de Tyr 7

- Gilles de Tyr, geboren in Saumur uit een welvarend familie, wordt opgemerkt door koning Lodewijk IX (Heilige Lodewijk) in 1241. Hij vergezelt de koning tijdens zijn kruistocht naar Egypte in 1248 en wordt aartsbisschop van Damiette (Libanon) en later Zegelbewaarder (minister van Justicië).